

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація

Шифр та назва спеціальності
017 - Фізична культура і спорт

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Фізична культура і спорт

Кафедра
Фізичного виховання (302)

Рівень освіти
Бакалавр

Тип дисципліни
Вибіркова (профільна підготовка)

Семестр
6

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Євтифієва Ірина Ігорівна

iryna.yevtyfiieva@khpi.edu.ua

Доктор філософії (Фізична культура і спорт), доцент, доцент кафедри фізичного виховання НТУ "ХПІ"

Майстер спорту України з тенісу. Досвід роботи - 7 років. Автор понад 30 наукових та науково-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Фізичне виховання», «Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація», «Сучасні інноваційні технології у сфері фізичної культури», «Діагностика навчальних досягнень у фізичному вихованні і спорті».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Навчальна дисципліна «Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація» представляє собою систему знань про роль і місце фізичної культури та фізичної реабілітації в житті інвалідів та осіб, які мають відхилення у стані здоров'я. Курс «Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація» орієнтований на узагальнення специфічних теоретико-методичних закономірностей фізичної реабілітації неповносправних осіб та осіб, які мають відхилення у стані здоров'я.

Основними завданнями є: створення уявлення про адаптивну фізичну культуру; ознайомлення з проблемами людей з інвалідністю; оволодіння принципами, методами і засобами фізичної культури осіб різних нозологічних груп; навчання адекватному вибору засобів фізичної культури і контролю досягнутих результатів при здійсненні фізкультурно-оздоровчої роботи з особами, що мають інвалідність; навчання основам складання програм з адаптивного фізичного виховання осіб з різними нозологічними формами; формування готовності і бажання працювати з особами, які мають стійкі порушення здоров'я.

Мета та цілі дисципліни

Формування у здобувачів вищої освіти необхідних знань, умінь і навичок для фізкультурно-оздоровчої роботи з особами, що мають стійкі порушення здоров'я; забезпечити поглиблену теоретичну та практичну підготовку студентів із питань організації адаптивної рекреаційної рухової активності осіб із порушеннями психофізичного розвитку різних нозологічних груп з метою всебічного впровадження системи адаптивного фізичного виховання, виконання її освітніх, корекційних, оздоровчих і виховних функцій..

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

СК4 - Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.

Результати навчання

РН2 - Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

РН3 - Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

РН11 - Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.

РН15 - Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.

РН20 - Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

РН21 - Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Обсяг дисципліни

Навчальним планом передбачено 3 кредити ECTS/36 години аудиторних занять (24 год. лекцій та 12 год. практично-семінарських занять) і 54 години самостійної роботи. Планом передбачено виконання курсової роботи.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з навчальних дисциплін "Теорія і методика фізичного виховання", "Спортивна морфологія" та "Загальна теорія підготовки спортсменів".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проектний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інноваційних технологій у фізичній культурі і спорту. Навчальні матеріали доступні студентам через OneNote Class Notebook та Google Forms.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Адаптивна фізична культура та фізична реабілітація як наукова та навчальна дисципліна. Історія адаптивної фізичної культури. Сучасний стан інтеграції людей з обмеженими можливостями в суспільство.

Тема 2. Методологічний апарат управління адаптивною фізичною культурою та фізичною реабілітацією.

Методи та форми організації адаптивного фізичного виховання. Матеріально-технічне забезпечення адаптивної фізичної культури та фізичної реабілітації.

Тема 3. Розвиток фізичних здібностей в адаптивній фізичній культурі.

Тема 4. Адаптивна фізична культура при вадах слуху.

Дефлімпійський рух.

Тема 5. Адаптивна фізична культура при вадах зору.

Засоби та методи адаптивного фізичного виховання при вадах зору. Можливості для занять спортом осіб з ураженням зору.

Тема 6. Адаптивна фізична культура при розумовій відсталості, аутизмі та затримці психічного розвитку.

Фізичний розвиток і рухові здібності дітей із затримкою психічним розвитком. Особливості методики адаптивної фізичної культури дітей різного віку із затримкою психічного розвитку.

Тема 7. Адаптивна фізична культура при ураженнях опорно-рухового апарату.

Інклюзивне навчання дітей з ураженням спинного мозку.

Тема 8. Адаптивна фізична культура при дитячому церебральному паралічі.

Можливості для занять спортом осіб з дитячим церебральним паралічем. Загальні відомості про стани після ампутацій.

Тема 9. Адаптивна фізична культура при відхиленні розумового розвитку.

Особливості методики адаптивного фізичного виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з порушеннями мови. Загальні відомості про розлади навичок навчання.

Тема 10. Контроль в адаптивній фізичній культурі та фізичній реабілітації.

Медико-педагогічний контроль в адаптивному фізичному вихованні. Профілактика травматизму в адаптивному фізичному вихованні.

Тема 11. Характеристика змісту занять з адаптивного фізичного виховання.

Заняття з дітьми першого року життя. Заняття з адаптивного фізичного виховання дошкільнят та школярів. Заняття у СМГ у вищих навчальних закладах.

Тема 12. Класифікація спортсменів в адаптивному спорті.

Теми практичних занять

Тема 1. Основи адаптивної фізичної реабілітації. Фізкультурно-спортивна реабілітація осіб з інвалідністю.

Тема 2. Принципи та закономірності розвитку фізичних здібностей в адаптивній фізичній культурі. Основи фізичної реабілітації.

Тема 3. Особливості методики адаптивного фізичного виховання глухих та їх тестування. Засоби адаптивного фізичного виховання при вадах слуху.

Тема 4. Тіфлотехніка фізичної культури. Методи навчання руховим діям при вадах зору.

Тема 5. Цілі навчання аутичних дітей на уроках адаптивної фізичної культури. Програма адаптивного фізичного виховання аутичних дітей «Моторна абетка» Е.В. Плаксунової.

Завдання і особливості методики адаптивного фізичного виховання при дитячому церебральному паралічу. Паралімпійський рух.

Тема 6. Система організації і проведення спортивно-функціональної класифікації. Система організації і проведення медичної класифікації.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках навчальної дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Студентам пропонуються теми на самостійний огляд з рекомендованою літературою, а також додатковий матеріал (відео, фільми та статті) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Бажмін О.В. Адаптивна фізична культура в центрах соціальної реабілітації дітей інвалідів / Бавольська, В.Б.. – Миколаїв, 2017. – 112 с

URL: https://repository.moippo.mk.ua/upload/10-08-20_78384789.pdf

2. Борецька Н.О. Адаптивне фізичне виховання : навчально-методичний посібник. - Миколаїв, МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2019. - 216 с.

URI: <http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/>

3. Деделюк Н. А. Теорія і методика адаптивної фізичної культури : навч.-метод. посібник для студентів. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 68 с.

4. Круцевич, Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання [Текст]: підручник для студ. вищих навчальних закладів фіз. виховання і спорту : у 2 т. Т. 1: Загальні основи теорії і методики фізичного виховання /Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова; ред. Т. Ю. Круцевич ; НУФВСУ.– 3-тє вид., без змін.– Київ: Олімпійська література, 2018.— 384 с. – URI:

<http://library-service.com.ua:8080/kvnuhcs/DocumentDescription?docid=KvNUHCS.BibRecord.164043>

5. Круцевич, Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання [Текст]: підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту: у 2 т. Т. 2: Методика фізичного виховання різних груп населення /Т. Ю. Круцевич, Н. Є. Пангелова, О. Д. Кривчикова ; ред. Т. Ю. Круцевич ; НУФВСУ.– 3-тє вид., без змін.– Київ: Олімпійська література, 2018.– 448 с. –

URI: <http://library-service.com.ua:8080/kvnuhcs/DocumentDescription?docid=Lib3Inited.1082050>

6. Трояновська М.М. Адаптивна фізична культура: навч.-метод. посіб. Для студентів факультетів фізичного виховання /; Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2018. – 104 с.

URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/>

Додаткова література

1. Когут І. Соціальна інтеграція осіб із інвалідністю та роль адаптивної фізичної культури в її реалізації / І. Когут // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2014. № 4. С. 58-66.

2. Кравчун П. Г., Кожин М. І., Шелест О. М., Борзова О. Ю. Сучасна діагностика основних хвороб серцево-судинної системи : навч. посібник для самост. підготовки до практ. занять студ. V курсів мед. фактів ВНЗ IV рівня акредитації з дисципліни". - Харків : ХНМУ, 2016. 227 с.

3. Москаленко Н. В., Ковтун А. О., Алфьоров О. А., Кравченко О. І. (2013). Загальні основи адаптивного фізичного виховання: навчальний посібник/ Н. В. Москаленко, А. О. Ковтун, О. А. Алфьоров, О. І. Кравченко. - Дніпропетровськ : ДДІФК. 137 с.

4. Мухін В. М. (2016). Фізична реабілітація при пошкодженнях опорно-рухового апарату : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК. 398 с.

5. Тиравська О. І. (2017). Курс лекцій з навчальної дисципліни "Фізична реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату" / Тиравська О. І. – Львів. 44 с.

6. Чеховська Л., Жданова О., Грибовська І., Данилевич М., Шевців У. Оздоровчо-рекреаційні технології: навч. посіб. / Л. Чеховська, О., Жданова, І. Грибовська, М. Данилевич, У. Шевців. – Львів: ЛДУФК. 2019. 220 с.

7..

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складається з результатів оцінювання у вигляді іспиту (40%) та поточного оцінювання (60%) - 40% робота на практичних заняттях та 20% онлайн тест.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис
30.06.2023

Завідувач кафедри
Олексій ЮШКО

Дата погодження, підпис
30.06.2023

Гарант ОП
Наталія БОРЕЙКО